

Timrå kommun
Kommunstyrelsen

För kännedom: Kommunfullmäktiges
presidium

2019-04-15

Revisionsrapport ”Granskning av bokslut och årsredovisning”

KPMG har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31.

Revisionen önskar att kommunstyrelsen lämnar synpunkter på de slutsatser som finns redovisade i rapporten senast den 30 augusti 2019. Av svaret bör det framgå vilka eventuella åtgärder som ska vidtas och när de beräknas vara genomförda.

Svaret skickas till Lena Medin, KPMG (mailadress [lena.medin@kpmg.se](mailto:lana.medin@kpmg.se)) för vidarebefordran till revisorerna.

För Timrå kommuns revisorer

Sten Ekström
Ordförande

Kenneth Norberg
Vice ordförande

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

Rapport

Timrå kommun

KPMG AB

2019-04-15

Antal sidor 14

Timrå kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2019-04-15

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
1.1	Räkenskaperna och årsredovisningen	2
1.2	Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål	3
2	Bakgrund	4
2.1	Syfte och revisionsfråga	4
2.2	Revisionskriterier	4
2.3	Metod och avgränsningar	5
2.4	Ansvarig nämnd	5
3	Resultat av granskningen	6
3.1	Årsredovisningen	6
3.2	Redovisningsprinciper	6
3.3	Balanskrav	7
3.4	Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning	8
3.5	Resultaträkning	9
3.6	Balansräkning	11
3.7	Intern kontroll	12
3.8	Kassaflöde	12
3.9	Investeringsredovisning	12
3.10	Sammanställd redovisning	13

1 Sammanfattning

Vi har av Timrå kommuns revisorer fått i uppdrag att granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2018. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2018.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap KL¹ bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

1.1 Räkenskaperna och årsredovisningen

Vi är allvarligt oroade över resultatutvecklingen. Kommunen redovisar ett underskott för med – 59,1 mnkr vilket är 67,4 mnkr sämre än budget. Kommunstyrelsen har beslutat om att inte återställa underskottet med hänvisning till synnerliga skäl. Vi bedömer att synnerliga skäl inte är förenligt med lagstiftningens intentioner eftersom kommunen inte har en stark finansiell ställning.

De väsentligaste slutsatserna från granskningen kan sammanfattas enligt följande:

- Vi rekommenderar att förvaltningsberättelsen utvecklas med kommentarer och analyser av årets resultat på kommunnivå., se avsnitt 3.5.
- Vi rekommenderar att uppföljning av verksamhetsmålen ses över, se avsnitt 3.4.2.
- Vi anser att kommunen årligen bör pröva anläggningstillgångarnas värde, bl.a. de ishallar, bokfört värde 41 mnkr, som förvärvades år 2015, se avsnitt 3.6.1.
- Vi har även noterat ett antal brister i den interna kontrollen. Vi rekommenderar att dessa åtgärdas, ett arbete som vi uppfattar också pågår, se avsnitt 3.7.

Vi bedömer, beaktat ovan, att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

¹ Kommunallag (2017:725)

Timrå kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2019-04-15

1.2 Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål

Enligt bestämmelser i kommunallagen (KL) ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning.

Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen.

Vi delar kommunstyrelsens bedömning att resultatet enligt årsredovisningen inte är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

2 Bakgrund

Vi har av Timrå kommuns revisorer fått i uppdrag att granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2018. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2018.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap KL bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

2.1 Syfte och revisionsfråga

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, kommunal redovisningslag och god redovisningssed i kommuner och landsting. Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av revisionsberättelsen.

2.2 Revisionskriterier

Bedömningsgrund för vårt uttalande avseende huruvida årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad i enlighet med gällande lagar och regler bygger på följande revisionskriterier:

- Kommunallag och kommunal redovisningslag
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR, och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

2.3 Metod och avgränsningar

Vår granskning sker i den omfattning som följer av God revisionsred i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKL² och Skyrev³. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i allt väsentligt men inte absolut säkerhet försäkra oss att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- Förvaltningsberättelse
- Resultaträkningen
- Balansräkningen
- Kassaflödesanalysen
- Sammanställd redovisning
- Tilläggsupplysningar

Vad gäller avsättning och ansvarsförbindelse avseende pensionsåtagandet har vi förlitat oss på de uppgifter kommunen har erhållit från pensionsadministratören KPA. Vi har i vår granskning inte gjort någon aktuariell granskning.

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudie av relevanta dokument inklusive årsredovisningen
- Intervjuer med berörda tjänstemän och politiker
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen samt revisorernas uttalande i revisionsberättelsen.
- Avstämning av väsentliga poster i resultat- och balansräkning mot erforderliga underlag.
- Översiktlig analys av övriga poster.

2.4 Ansvarig nämnd

Granskningen avser kommunstyrelsens årsredovisning.

Rapporten är faktagranskad av Bo Glas, ekonomichef, och Hans Jonsson, redovisningsansvarig.

² Sveriges Kommuner och Landsting

³ Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer

3 Resultat av granskningen

3.1 Årsredovisningen

Granskningen har omfattat bokslutet och årsredovisningen för 2018. Vi har granskat sådan information som är av finansiell natur och som har direkt koppling till den finansiella redovisningen i årsredovisningen i syfte att inhämta tillräckliga revisionsbevis på motsvarande som för granskning av de finansiella delarna i årsredovisningen.

Nämndernas förvaltningsberättelser regleras inte av KRL, utan betraktas som underlag till kommunens förvaltningsberättelse.

Bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Vi bedömer i stort att den information som lämnas i förvaltningsberättelsen ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning.

3.2 Redovisningsprinciper

I årsredovisningen anges under avsnittet "Redovisningsprinciper" att redovisningen skett enligt god kommunal redovisningssed med vilket avses i överensstämmelse med KRL och RKR:s rekommendationer.

I vår granskning har vi stickprovsvis granskat om detta påstående stämmer via intervjuer med redovisningsansvarig samt översiktlig avstämning av kommunens årsredovisning mot RKR:s gällande rekommendationer.

Bedömning

Vår bedömning utifrån väsentlighetsprincipen är att kommunen i huvudsak efterlever RKR:s rekommendationer.

3.3 Balanskrav

En kommun ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och redovisas i förvaltningsberättelsen. Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information⁴ om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i KRL och KL.

I KL stadgas även att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar kommunernas ekonomi.

Kommunen redovisar en avstämning av balanskravet enligt KL i förvaltningsberättelsen. Kommunens underskott för året uppgår till – 59,1 mnkr. Vid avstämning av balanskravet avgår årets realisationsvinster, 5,5 mnkr från årets resultat, i enlighet med gällande principer. Årets balanskravsresultat uppgår till -64,6 mnkr.

Enligt kommentarerna så anser kommunstyrelsen att det finns synnerliga skäl att inte återställa underskottet med motiveringen

”Att belasta kommande års resultat genom att återställa ett stort underskott ett enskilt år skulle negativt påverka kommunens långsiktiga möjlighet till god ekonomisk hushållning eftersom betydande kortsiktiga verksamhetsåtgärder skulle riskera att negativt påverka den långsiktiga effektiviteten i kommunens verksamhet.”

Av texten därefter framgår att det inte finns möjlighet att återställa underskottet inom tre år och att planen är att kunna återställa resultat och eget kapital så snart som möjligt.

Kommunstyrelsen beslutade⁵ att fastställa årsredovisningen med att reglering av balanskravsresultat inte ska ske med hänvisning till synnerliga skäl.

⁴ Oktober 2015

⁵ § 149 2019-04-19

Bedömning

Enligt prop 2003/04:105 framgår:

”Med synnerliga skäl avses enligt förarbetena fall där ett frångående från kravet att återställa det egna kapitalet är mycket väl motiverat. Det grundläggande kravet är att de åtgärder som kommunen eller landstinget rent allmänt vidtar måste vara förenliga med god ekonomisk hushållning. Som exempel på synnerliga skäl anges i förarbetena när en kommun eller ett landsting på ett medvetet och tydligt sätt har gjort avsättningar och byggt upp ett avsevärt eget kapital för att kunna möta framtida intäktsminskningar eller kostnadsökningar.”

Vi anser att Timrå kommun inte har byggt upp ett avsevärt eget kapital då soliditeten inklusive pensionsskulden uppgår till – 20,3 %. Att inte återställa årets negativa resultat skulle innebära att det egna kapitalet urholkas.

Vi bedömer att synnerliga skäl inte är förenligt med lagstiftningens intentioner eftersom kommunen inte har en stark finansiell ställning.

3.4 Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

3.4.1 Finansiella mål

Kommunfullmäktige har antagit fyra finansiella mål som i sin tur är fördelade på ett antal styrtalet, bl a resultat och soliditet.

Kommunstyrelsen bedömer att tre mål inte uppnås och att ett mål delvis uppnås.

3.4.2 Verksamhetsmål

Timrå kommuns styrkort för medborgare, utveckling, process och medarbetare innehåller tretton mål. Till målen hör ett antal indikatorer, för vissa framgår värdet i budget och verksamhetsplan medan andra finns dokumenterade i särskilda dokument som vi uppfattar inte är fastställda av kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen bedömer att fem av målen uppnås och att sex är nära att nås. Två av målen under perspektivet utveckling uppnås inte.

Kommentarer till verksamhetsmålen

Vi konstaterar att några av de angivna målvärdena inte överensstämmer med de beslutade och att några målvärden inte har följts upp.

Vissa av bedömningarna baseras på subjektiva uppskattningar som är svåra att verifiera, bl.a. 3.1 uppnådda servicedeklarationer. Vi saknar även underlag som styrker vissa bedömningar.

Vi rekommenderar att uppföljning av målen ses över.

3.4.3 Sammantagen bedömning

Kommunstyrelsen gör i sin sammanfattande bedömning att god ekonomisk hushållning inte uppnås.

Vi delar kommunstyrelsens bedömning att resultatet enligt årsredovisningen inte är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

3.5 Resultaträkning

Belopp i mnkr	Utfall 2018-12-31	Prognos 2018 per 2018-08-31	Budget 2018	Utfall 2017-12-31
Verksamhetens nettokostnader	-1 119,8	-1 092,8	-1 053,6	-1 022,5
Förändring i %, jmf med föregående år	9,5			
Skatteintäkter och statsbidrag	1 060,2	1 063,1	1 064,4	1 043,4
Förändring i %, jmf med föregående år	1,6			
Finansnetto	0,5	-1,0	-2,5	-1,1
Årets resultat	-59,1	-30,7	8,3	19,8
Nettokostnader inkl. finansnetto i relation till skatteintäkter och bidrag %	105,6	102,9	99,2	98,1

Resultatet uppgår till – 59,1 mnkr vilket är betydligt sämre än budget + 8,3 mnkr. Resultatet är närmare 30 mnkr sämre än prognosen per 2018-08-31.

Timrå kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2019-04-15

Socialnämndens underskott uppgår till -46,4 mnkr. Underskottet finns inom äldreomsorgen -12,7 mnkr, omsorg om funktionshindrade – 7,5 mnkr, individ- och familjeomsorgen – 15,4 mnkr och ensamkommande barn – 4,1 mnkr.

Vidare finns ett större underskott för finansförvaltningen, - 18,1 mnkr. Någon förklaring till underskottet hittar vi inte i årsredovisningen.

Av årsredovisningen under kommentarer till mål 5.1 framgår att socialnämnden på uppmaning av kommunstyrelsen upprättat en handlingsplan.

Enligt den sammanställda redovisningen uppgår resultatet till - 59,2 mnkr.

Belopp i mnkr	2018-12-31	2017-12-31
Verksamhetens nettokostnader	-1 111,9	-1 008,6
Skatteintäkter och statsbidrag	1 060,2	1 043,4
Finansnetto	-5,3	-6,4
Extraordinära poster	-1,7	
Skatt	-0,5	-2,8
Årets resultat	-59,2	25,6
Nettokostnader inkl. finansnetto i relation till skatteintäkter och bidrag	105,4	97,3

Bedömning

Vi saknar en i förvaltningsberättelsen kommungemensam analys med kommentarer till årets resultat. Vår övergripande bedömning är att det av nämndernas berättelser är svårt att få en tydlig förklaring till underskotten. Till exempel saknas kommentarer till finansförvaltningens underskott där vad vi förstår den extra avsättningen för deponier, 9 mnkr, är en förklaring och statsbidrag som budgeterats för barn- och utbildningsnämnden som inte erhöles/sökts eftersom det enligt uppgift saknades budgeterade medel att genomföra aktiviteterna.

Vi rekommenderar att förvaltningsberättelsen utvecklas med kommentarer och analyser av årets resultat på kommunnivå.

Vi är allvarligt oroad över resultatutvecklingen.

3.6 Balansräkning

<i>Belopp i mnkr</i>	Kommunen		Koncernen	
	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Balansomslutning	716,9	782,5	1 351,2	1 344,0
Redovisat eget kapital	208,9	268,0	310,3	368,8
Eget kapital inkl. ansvarsförpliktelse	-149,3	-118,6	-47,2	-17,8
<i>Redovisad soliditet</i>	29%	34%	23%	27%
<i>Soliditet med hänsyn till ansvarsförpliktelse</i>	-21%	-15%	-3%	-1%
Omsättningstillgångar	125,4	189,9	141,5	202,7
Kortfristiga skulder	255,8	283,6	281,0	289,6
<i>Balanslikviditet</i>	49%	67%	50%	70%

Bedömning

Vi konstaterar att soliditeten har försämrats kraftigt vilket förklaras av årets negativa resultat.

Noteras att även likviditeten har försämrats kraftigt, såväl för kommunens som för koncernen som helhet.

Vi anser att kommentarer till nyckeltalen är väsentliga för läsaren och rekommenderar att sådana inarbetas i förvaltningsberättelsen.

3.6.1 Anläggningstillgångar

En genomgång av kontot för pågående investeringar visar att det finns projekt som inte är avslutade men där avskrivningarna påbörjats. Vi anser att rutinerna behöver ses över.

Anskaffningsvärdet för den tomtmark som är såld är i princip upptagen till noll kronor.

Vi anser att kommunen årligen bör pröva anläggningstillgångarnas värde, bl.a. de ishallar, bokfört värde 41 mnkr, som förvärvades år 2015.

3.6.2 Deponi

Kommunen har en reservering för deponier. Under året har avsättningen ökat med 9 mnkr. En sådan kostnadsberäkning för att täcka återstående deponier är påbörjad och ska enligt uppgift avslutas under år 2019.

3.7 Intern kontroll

Vi har i samband med vår granskning noterat brister i den interna kontrollen;

- Behörigheter till redovisningssystem behöver ses över inklusive rutiner för loggkontroller.
- Dokumenterade avstämningar av väsentliga konton inklusive översyn av arbetsfördelningen vid avstämningar.
- Arbetsfördelning i utbetalningsrutinerna.

Ett nytt ekonomisystem med nya rutiner har tagits i bruk efter årsskiftet.

Vi har i samband med granskning av löner under föregående år noterat brister i den interna kontrollen, se separat rapport.

Vi rekommenderar att den interna kontrollen förstärks, och såsom vi uppfattar pågår också ett arbete med att se över rutinerna.

3.8 Kassaflöde

Kassaflödesanalys beskriver hur verksamhet och investeringar finansierats och hur de har inverkat på verksamhetens likvida ställning. Den tillämpade modellen synes överensstämma med RKR:s rekommendation 16.2.

Årets kassaflöde är negativt med -66,7 mnkr och har minskat kommunens likvida medel till 43,8 mnkr vid årets utgång.

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgår till -51,6 mnkr. Investeringarna har belastat kassaflödet med - 38,3 mnkr samt försäljning av finansiella anläggningstillgångar har påverkat kassaflödet positivt med 23,2 mnkr. Nettofinansieringen uppgår till - 38,2 mnkr vilket också motsvarar amorteringar av skulder.

Bedömning

Kassaflödet har allvarligt påverkats av kommunens negativa resultat.

3.9 Investeringsredovisning

Av investeringsredovisningen framgår att årets enskilt största post avser "investeringspott" 14,5 mnkr, av totalt 41,7 mnkr. Åtgärderna som potten använts till kommenteras under kultur- och tekniknämnden.

Investeringsbudgeten uppgår till 110,2 mnkr. En större förklaring är att investeringen avseende simhallen, budget 40 mnkr, inte har kommit så långt.

Bedömning

Timrå kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2019-04-15

Även kommentarer till investeringsredovisningen bör finnas i förvaltningsberättelsen.

3.10 Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen har såvitt vi kunnat finna upprättats i enlighet med RKR:s rekommendation 8.2. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en sammanfattande bild av kommunens ekonomiska resultat, ställning och åtaganden.

Enligt KRL 8 kap 2 § ska den sammanställda redovisningen omfatta de juridiska personerna i vilka kommunen har ett betydande inflytande. Enligt RKR 8:2 framgår att betydande inflytande förutsätts föreligga när kommunen innehar minst 20 % av rösterna i en annan juridisk person, men även andra faktorer ska beaktas. Det finns dock möjlighet att göra avsteg från principen om företaget har en ringa omsättning eller balansomslutning.

I den sammanställda redovisningen ingår förutom Timrå kommun de helägda bolagen AB Timråbo, Timrå Vatten AB, Midlanda Centrum AB och Wivsta Water AB samt delägda Midlanda Fastigheter (16 %) och Medelpads räddningstjänstförbund (14,5 %).

Under rubriken finansiell analys i årsredovisningens kommenteras resultatet i den sammanställda redovisningen.

KPMG AB

Lars Skoglund

Auktoriserad revisor

Lena Medin

Certifierad kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument.

Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.